Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

31 mai 2016*

„Trimitere preliminară — Proprietate intelectuală — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 2001/29/CE — Articolul 3 alineatul (1) — Directiva 2006/115/CE — Articolul 8 alineatul (2) — Noțiunea «comunicare publică» — Instalarea de televizoare de către operatorul unui centru de refacere pentru a permite pacienților să privească emisiuni televizate”

În cauza C-117/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Landgericht Köln (Tribunalul Regional Köln, Germania), prin decizia din 20 februarie 2015, primită de Curte la 9 martie 2015, în procedura

Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH

împotriva

Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA),

cu participarea:

Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL),

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnii L. Bay Larsen, T. von Danwitz, J.-L. da Cruz Vilaça, D. Šváby și C. Lycourgos, președinți de cameră, domnii A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský (raportor), doamnele M. Berger, A. Prechal și domnul M. Vilaras, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul K. Malacek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 19 ianuarie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH, de S. Dreismann și de D. Herfs, Rechtsanwälte;

— pentru Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA), de C. von Köckritz, de I. Brinker, de N. Lutzhöft și de T. Holzmüller, Rechtsanwälte;

* Limba de procedură: germana.

— pentru Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL), de U. Karpenstein și de M. Kottmann, Rechtsanwälte;

— pentru guvernul german, de T. Henze și de J. Kemper, în calitate de agenți;

— pentru guvernul francez, de G. de Bergues, de D. Colas și de D. Segoin, în calitate de agenți;

— pentru guvernul maghiar, de G. Szima, de Z. Fehér și de M. Bóra, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de J. Samnadda și de T. Scharf, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 23 februarie 2016,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO 2001, L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230) și a articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (JO 2006, L 376, p. 28, Ediție specială, 17/vol. 3, p. 14).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH (denumită în continuare „Reha Training”), care exploatează un centru de refacere, pe de o parte, și Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA), societate însărcinată cu gestiunea colectivă a drepturilor de autor în domeniul muzical în Germania, pe de altă parte, cu privire la plata redevențelor aferente drepturilor de autor și drepturilor conexe pentru punerea la dispoziție a unor opere protejate în spațiile aparținând Reha Training.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2001/29

3 Considerentele (9), (10), (20) și (23) ale Directivei 2001/29 au următorul cuprins:

„(9) Orice armonizare a dreptului de autor și a drepturilor conexe trebuie să aibă la bază un nivel ridicat de protecție, deoarece aceste drepturi sunt esențiale pentru creația intelectuală. Protecția lor contribuie la menținerea și dezvoltarea creativității în interesul autorilor, artiștilor interpreți sau executanți, producătorilor, consumatorilor, culturii, industriei și publicului larg. În consecință, proprietatea intelectuală a fost recunoscută ca parte integrantă a proprietății.

(10) Autorii sau artiștii interpreți sau executanți trebuie să primească o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor, pentru a-și putea continua munca creativă și artistică, la fel ca și producătorii, pentru a putea finanța această muncă. Investiția necesară pentru a produce produse ca fonograme, filme sau produse multimedia și servicii, cum ar fi «serviciile la cerere»,

este considerabilă. Pentru a asigura o astfel de remunerație și pentru a obține un randament satisfăcător al investiției, este necesară o protecție juridică adecvată a drepturilor de proprietate intelectuală.

[…]

(20) Prezenta directivă se bazează pe principiile și normele deja stabilite prin directivele în vigoare în acest domeniu, în special [Directiva 92/100/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (JO 1992, L 346, p. 61, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 20), astfel cum a fost modificată prin Directiva 93/98/CEE a Consiliului din 29 octombrie 1993 (JO 1993, L 290, p. 9, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 141)], și dezvoltă acele principii și norme și le plasează în contextul societății informaționale. Dispozițiile prezentei directive trebuie aplicate fără să aducă atingere dispozițiilor directivelor în cauză, cu excepția cazurilor în care prezenta directivă prevede altfel.

[…]

(23) Prezenta directivă trebuie să armonizeze într-o mai mare măsură dreptul de autor asupra actelor de comunicare publică. Acest drept trebuie înțeles în sens larg ca acoperind orice comunicare către public care nu este prezent în locul de proveniență a comunicării. Acest drept include orice transmisie sau retransmisie, de orice natură, a unei opere către public, prin cablu sau fără cablu, inclusiv radiodifuziunea. Acest drept nu ar trebui să includă niciun alt act.”

4 Articolul 3 alineatul (1) din această directivă prevede:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.”

5 Articolul 12 alineatul (2) din aceeași directivă prevede:

„Protecția drepturilor conexe prevăzută de prezenta directivă păstrează intactă și nu aduce în niciun fel atingere protecției dreptului de autor.”

Directiva 2006/115

6 Potrivit considerentului (3) al Directivei 2006/115:

„Protecția corespunzătoare, prin drepturile de închiriere și de împrumut, a operelor care fac obiectul dreptului de autor și a obiectelor protejate prin drepturi conexe, precum și protecția obiectelor prin dreptul de fixare, dreptul de distribuție, dreptul de radiodifuziune și televiziune și dreptul de comunicare publică pot fi considerate, în consecință, ca având o importanță fundamentală pentru dezvoltarea economică și culturală a Comunității.”

7 Articolul 8 alineatul (2) din această directivă prevede:

„Statele membre prevăd un drept pentru a asigura că o remunerație echitabilă unică este plătită de utilizator, atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. În absența unui acord între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme, statele membre pot stabili condițiile repartizării remunerației între aceștia.”

8 Directiva 2006/115 a codificat și a abrogat Directiva 92/100, astfel cum a fost modificată prin Directiva 93/98. Textul articolului 8 din Directiva 2006/115 a rămas însă identic cu cel al articolului 8 din directiva abrogată.

Dreptul german

9 Articolul 15 alineatul 2 din Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe) din 9 septembrie 1965 (BGBl.1965 I, p. 1273), în versiunea aplicabilă la data faptelor din litigiul principal, prevede:

„Autorul are totodată dreptul exclusiv de a comunica publicului opera sa sub o formă nematerială (dreptul de comunicare publică). Dreptul de comunicare publică cuprinde în special:

1. dreptul de prezentare, de executare și de reprezentare (articolul 19);

2. dreptul de punere la dispoziția publicului (articolul 19 bis);

3. dreptul de radiodifuziune (articolul 20);

4. dreptul de comunicare prin intermediul unor suporturi vizuale sau sonore (articolul 21);

5. dreptul de a comunica emisiuni de radio și de a le pune la dispoziția publicului (articolul 22)."

10 Potrivit articolului 15 alineatul 3 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe:

„Comunicarea este publică atunci când este destinată unui număr mare de membri ai publicului. Face parte din public orice persoană care nu este legată prin relații personale de cel care valorifică opera sau de alte persoane care primesc opera sau au acces la aceasta sub o formă nematerială."

Litigiul principal și întrebările preliminare

11 Centrul de refacere pe care îl exploatează Reha Training permite persoanelor victime ale unor accidente să beneficieze în spațiile sale de un tratament postoperator pentru a le permite refacerea.

12 Aceste spații cuprind două săli de așteptare și o sală de fitness, în care Reha Training a permis pacienților săi, în perioada iunie 2012-iunie 2013, să urmărească emisiuni televizate prin intermediul televizoarelor instalate în sălile respective. Aceste emisiuni au putut fi vizionate, așadar, de persoanele care se aflau în centrul de refacere pentru a urma un tratament.

13 Reha Training nu a solicitat niciodată din partea GEMA o autorizație de punere la dispoziție. Aceasta din urmă consideră că o asemenea punere la dispoziție constituie un act de comunicare publică a unor opere care aparțin repertoriului pe care îl administrează. Pentru acest motiv, a solicitat plata unor sume pe care considera că această societate le datora cu titlu de redevențe pentru perioada iunie 2012-iunie 2013, calculate pe baza tarifelor în vigoare, și, întrucât nu a reușit să obțină plata lor, a solicitat Amtsgericht Köln (Tribunalul Districtual Köln, Germania) obligarea Reha Training la plata de daune interese care corespundeau acestor sume.

14 Întrucât Amtsgericht Köln (Tribunalul Districtual Köln) a admis această cerere, Reha Training a sesizat instanța de trimitere, Landgericht Köln (Tribunalul Regional Köln, Germania), cu o cerere de apel împotriva acestei decizii.

15 Instanța de trimitere consideră, pe baza criteriilor rezultând din jurisprudența Curții privind interpretarea Directivei 2001/29, că punerea la dispoziție de emisiuni televizate de către Reha Training constituie o comunicare publică. Această instanță apreciază totodată că trebuie să se aplice aceleași criterii pentru a stabili dacă există „comunicare publică”, în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, dar că Hotărârea din 15 martie 2012, SCF (C-135/10, EU:C:2012:140), nu permite pronunțarea unei soluții în acest sens.

16 Astfel, în această hotărâre, Curtea ar fi considerat că pacienții unui cabinet stomatologic nu pot fi calificați drept „persoane în general”. În speță, dat fiind că numai pacienții Reha Training au, în principiu, acces la tratamentele acordate de aceasta, pacienții respectivi nu ar putea fi considerați „persoane în general”, ci ar constitui un „grup privat”.

17 În Hotărârea sa din 15 martie 2012, SCF (C-135/10, EU:C:2012:140), Curtea ar fi considerat de asemenea că pacienții unui cabinet stomatologic constituie un număr scăzut, chiar nesemnificativ, de persoane, dat fiind că categoria reprezentată de persoanele prezente în același timp în acest cabinet este, în general, foarte redusă. Or, și categoria persoanelor reprezentate de pacienții Reha Training ar părea limitată.

18 Prin urmare, în această hotărâre, Curtea ar fi decis că pacienții obișnuiți ai unui cabinet stomatologic nu urmăresc să asculte muzică în acest cabinet, dat fiind că beneficiază de aceasta în mod accidental și independent de dorința lor. Or, în speță, pacienții Reha Training, care se află în sălile de așteptare și în sala de fitness, ar viziona de asemenea emisiunile de televiziune independent de dorința și de alegerea lor.

19 În aceste condiții, Landgericht Köln (Tribunalul Regional Köln) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Aspectul dacă există o «comunicare publică» în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și/sau în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie apreciat întotdeauna conform acelorași criterii, și anume:

— că un utilizator, în deplină cunoștință a consecințelor actelor sale, acționează în vederea punerii unei opere protejate la dispoziția terților care nu ar avea altfel acces la aceasta;

— că «public» înseamnă un număr nedeterminat de potențiali beneficiari ai unei prestații, care trebuie să fie, în plus, destul de important, condiția privind caracterul nedeterminat fiind îndeplinită dacă este vorba despre «persoane în general», și nu despre persoane care fac parte dintr-un grup privat, iar printr-un «număr destul de important de persoane» se înțelege depășirea unui anumit prag minim, astfel încât un grup format dintr-un număr prea mic sau nesemnificativ de persoane afectate nu îndeplinește acest criteriu. În acest context, este necesar să se cunoască nu numai numărul de persoane care au acces simultan la aceste opere, ci și numărul de persoane care au acces succesiv la această operă;

— că este vorba despre un public nou căruia i se comunică opera, așadar, un public care nu a fost luat în considerare de autorul operei atunci când a permis utilizarea prin intermediul comunicării publice, cu excepția cazului în care comunicarea ulterioară se realizează conform unei proceduri tehnice specifice, care este diferită de comunicarea inițială, și

— că nu este irelevant aspectul dacă utilizarea respectivă servește unor scopuri lucrative, dacă publicul este dispus să recepționeze această transmisie și nu «intră în contact» cu ea în mod accidental, aceasta nefiind însă o premisă obligatorie pentru o comunicare publică?

2) În cazuri similare celui din cauza principală, în care operatorul unui centru de refacere instalează în spațiile sale televizoare conectate la semnal de transmisie, permițând astfel vizionarea de emisiuni de televiziune, aspectul dacă există o comunicare publică se analizează conform noțiunii «comunicare publică» prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 sau conform celei prevăzute la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, atunci când emisiunile de televiziune puse la dispoziție afectează drepturile de autor și drepturile conexe ale unui număr mare de persoane interesate, în special compozitori, textieri și editori muzicali, însă și artiști interpreți sau executanți, producători de fonograme, autori de texte, cât și editorii acestora?

3) În cazuri precum cel din cauza principală, în care operatorul unui centru de refacere instalează în spațiile sale televizoare conectate la un semnal de transmisie, permițând astfel pacienților săi vizionarea de emisiuni de televiziune, există o «comunicare publică» în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și/sau în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115?

4) Dacă, în cazuri precum cel din cauza principală, se consideră că există o comunicare publică, Curtea își menține jurisprudența potrivit căreia, în cazul difuzării unor fonograme protejate în cadrul unor emisiuni de radiodifuziune pentru pacienții unui cabinet stomatologic [a se vedea Hotărârea din 15 martie 2012, SCF (C-135/10, EU:C:2012:140)] sau ai unor instituții similare, nu are loc o comunicare publică?”

20 Prin scrisoarea adresată Curții la 17 aprilie 2015, instanța de trimitere a semnalat că, în procedura principală, a fost admisă cererea de intervenție formulată de Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL).

21 Guvernul francez a solicitat, în temeiul articolului 16 al treilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, ca aceasta să se întrunească în Marea Cameră.

Cu privire la întrebările preliminare

22 Prin intermediul primelor trei întrebări, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească, pe de o parte, dacă, într-o cauză precum cea din litigiul principal, în care se susține că difuzarea de emisiuni televizate prin intermediul televizoarelor instalate de operatorul unui centru de refacere în spațiile sale afectează drepturile de autor și drepturile protejate ale unui număr mare de persoane interesate, în special compozitori, textieri și editori muzicali, dar și artiști interpreți sau executanți, producători de fonograme, autori de texte, cât și editorii acestora, se impune să se considere că o asemenea situație constituie o „comunicare publică” atât în raport cu articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, cât și cu articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 sau numai cu una dintre aceste dispoziții și, pe de altă parte, dacă existența unei astfel de comunicări trebuie determinată în funcție de aceleași criterii. Instanța de trimitere urmărește, pe de altă parte, să afle dacă o astfel de difuzare constituie un „act de comunicare publică”, în sensul uneia și/sau al alteia dintre dispozițiile menționate.

23 În această privință, trebuie amintit că, din cuprinsul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, rezultă că statele membre trebuie să garanteze dreptul exclusiv al autorilor de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.

24 Pe de altă parte, potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, legislațiile statelor membre trebuie să asigure, pe de o parte, că o remunerație echitabilă unică este plătită de utilizator atunci când o fonogramă publicată în scop comercial sau o reproducere a fonogramei respective este utilizată

în scopul unei radiodifuzări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și, pe de altă parte, că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză.

25 În această privință, trebuie subliniat mai întâi că, în considerentul (20) al Directivei 2001/29, se menționează, printre altele, că dispozițiile acesteia din urmă trebuie să se aplice, în principiu, fără a aduce atingere Directivei 92/100, astfel cum a fost modificată prin Directiva 93/98, care a fost codificată și abrogată prin Directiva 2006/115, cu excepția cazurilor în care Directiva 2001/29 prevede altfel (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 februarie 2012, Luksan, C-277/10, EU:C:2012:65, punctul 43 și jurisprudența citată).

26 Or, nicio dispoziție din Directiva 2001/29 nu autorizează vreo derogare de la principiile enunțate la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

27 În consecință, articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 trebuie aplicat fără a se aduce atingere articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

28 În plus, ținând seama de cerințele unității și coerenței ordinii juridice a Uniunii, noțiunile utilizate de Directivele 2001/29 și 2006/115 trebuie să aibă aceeași semnificație, cu excepția situației în care legiuitorul Uniunii a exprimat, într-un context legislativ precis, o voință diferită (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631, punctul 188).

29 Este adevărat că, din compararea articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 cu articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, rezultă că noțiunea „comunicare publică” din cuprinsul acestor dispoziții este utilizată în contexte care nu sunt identice și privesc finalități care, deși sunt, desigur, similare, sunt totuși parțial divergente (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punctul 74).

30 Astfel, autorii dispun, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, de un drept cu caracter preventiv care le permite să se interpună între eventualii utilizatori ai operelor lor și comunicarea publică pe care acești utilizatori ar putea urmări să o efectueze, în scopul de a o interzice. În schimb, artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme beneficiază, potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, de un drept cu caracter compensator care nu poate fi exercitat înainte ca o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme să fi fost deja utilizată sau să fi fost utilizată pentru o comunicare publică de către un utilizator (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punctul 75).

31 În aceste condiții, nimic nu permite să se susțină că legiuitorul Uniunii a intenționat să confere noțiunii „comunicare publică” o semnificație diferită în contextul Directivei 2001/29 și, respectiv, al Directivei 2006/115.

32 Astfel, după cum a arătat avocatul general la punctul 34 din concluzii, natura diferită a drepturilor protejate în cadrul acestor directive nu poate ascunde faptul că, potrivit dispozițiilor acestora din urmă, drepturile respective decurg din același element declanșator, și anume comunicarea publică a operelor protejate.

33 Rezultă din cele ce precedă că, într-o cauză precum cea din litigiul principal, referitoare la difuzarea de emisiuni televizate despre care se afirmă că afectează nu doar dreptul de autor, ci și, printre altele, drepturile artiștilor interpreți sau executanți ori ale producătorilor de fonograme, trebuie aplicate atât articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, cât și articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, conferind noțiunii „comunicare publică”, care se regăsește în cuprinsul acestor două dispoziții, o semnificație identică.

34 Această noțiune trebuie, așadar, apreciată potrivit acelorași criterii pentru a evita în special interpretări contradictorii și incompatibile între ele, în funcție de dispoziția aplicabilă.

35 În această privință, Curtea a statuat deja că, pentru a constata existența unei comunicări publice, este necesar să țină cont de mai multe criterii complementare, neautonome și interdependente unele față de celelalte. Întrucât aceste criterii pot avea, în diferite situații concrete, o intensitate foarte variabilă, trebuie aplicate atât în mod individual, cât și în interacțiune unele cu celelalte [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, punctul 30 și jurisprudența citată].

36 Pe de altă parte, trebuie amintit că noțiunea „comunicare publică” trebuie interpretată în sens larg, astfel cum se arată de altfel în mod explicit în considerentul (23) al Directivei 2001/29 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 martie 2013, ITV Broadcasting și alții, C-607/11, EU:C:2013:147, punctul 20, precum și jurisprudența citată).

37 Mai mult, Curtea a statuat deja că noțiunea „comunicare publică” asociază două elemente cumulative, și anume un „act de comunicare” a unei opere și comunicarea „publică” a acesteia din urmă (Hotărârea din 19 noiembrie 2015, SBS Belgium, C-325/14, EU:C:2015:764, punctul 15 și jurisprudența citată).

38 În aceste condiții, în ceea ce privește, în primul rând, noțiunea „act de comunicare”, trebuie subliniat că acesta se referă la orice transmitere a operelor protejate, indiferent de mijlocul sau de procedeul tehnic utilizat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 noiembrie 2015, SBS Belgium, C-325/14, EU:C:2015:764, punctul 16 și jurisprudența citată).

39 Pe de altă parte, fiecare transmisie sau retransmisie a unei opere care utilizează o modalitate tehnică specifică trebuie să fie autorizată, în principiu, în mod individual de autorul operei în cauză (Hotărârea din 19 noiembrie 2015, SBS Belgium, C-325/14, EU:C:2015:764, punctul 17 și jurisprudența citată).

40 În al doilea rând, pentru a intra sub incidența noțiunii „comunicare publică” în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, trebuie, de asemenea, astfel cum s-a amintit la punctul 37 din prezenta hotărâre, ca operele protejate să fie efectiv comunicate unui „public”.

41 În această privință, reiese din jurisprudența Curții, în primul rând, că noțiunea „public” privește un număr nedeterminat de potențiali destinatari și presupune, pe de altă parte, existența unui număr de persoane destul de important (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punctele 37 și 38, precum și jurisprudența citată).

42 Pe de o parte, Curtea a subliniat, în legătură cu caracterul „nedeterminat” al publicului, că este vorba despre a face o operă perceptibilă în orice mod corespunzător unor „persoane în general”, în opoziție cu anumite persoane care aparțin unui grup privat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punctul 85).

43 Pe de altă parte, referitor la expresia „număr de persoane destul de important”, Curtea a precizat că un astfel de număr presupune „un anumit prag *de minimis*”, ceea ce a determinat-o să nu califice drept „public” o pluralitate prea mică sau nesemnificativă de persoane interesate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punctul 86).

44 Pentru a determina numărul acestor destinatari, trebuie să se țină cont de efectul cumulativ care rezultă din punerea la dispoziție a operelor în favoarea potențialilor destinatari (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punctul 39). În această privință, este relevant să se știe câte persoane au acces în paralel și succesiv la aceeași operă [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, punctul 35].

45 În al doilea rând, Curtea a apreciat că, pentru a intra sub incidența noțiunii „comunicare publică”, opera radiodifuzată trebuie să fie transmisă unui „public nou”, cu alte cuvinte, unui public care nu era luat în considerare de titularii de drepturi asupra operelor protejate atunci când aceștia au autorizat utilizarea lor prin comunicarea publică inițială (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punctele 40 și 42, precum și Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631, punctul 197).

46 În acest context, Curtea a subliniat rolul ineluctabil al utilizatorului. Astfel, aceasta a statuat că, pentru a exista o comunicare publică, trebuie ca acest utilizator să ofere, având pe deplin cunoștință de consecințele comportamentului său, accesul la emisiunea radiodifuzată care conține opera protejată unui public suplimentar și că rezultă, așadar, că, fără această intervenție, persoanele care constituie acest public „nou”, chiar dacă s-ar afla în interiorul zonei de acoperire a respectivei emisiuni, nu ar putea, în principiu, să beneficieze de opera radiodifuzată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punctul 42, precum și Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631, punctul 195).

47 Curtea a statuat deja că operatorii unui bar, ai unui hotel sau ai unui centru balnear sunt astfel de utilizatori și realizează un act de comunicare publică atunci când transmit în mod deliberat clientelei lor opere protejate, distribuind voluntar un semnal prin intermediul receptoarelor de radio sau de televiziune pe care le-au instalat în localurile lor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punctele 42 și 47, Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631, punctul 196, precum și Hotărârea din 27 februarie 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, punctul 26).

48 Se subînțelege astfel că publicul care face obiectul comunicării în aceste localuri este vizat de operatorii acestora, iar nu „captat” în mod accidental (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punctul 91).

49 Trebuie subliniat totodată că, deși caracterul lucrativ al difuzării unei opere protejate publicului nu este în mod cert determinant pentru calificarea unei astfel de difuzări drept „comunicare publică” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 martie 2013, ITV Broadcasting și alții, C-607/11, EU:C:2013:147, punctul 43), nu este totuși irelevant (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631, punctul 204 și jurisprudența citată), în special în vederea stabilirii eventualei remunerații datorate pentru această difuzare.

50 În acest din urmă context poate fi relevantă „receptivitatea” publicului, astfel cum a statuat Curtea la punctul 91 din Hotărârea sa din 15 martie 2012, SCF (C-135/10, EU:C:2012:140), în care a oferit un răspuns comun la întrebarea privind existența unei comunicări publice, pe de o parte, și a unui drept la perceperea unei remunerații aferente unei astfel de comunicări, pe de altă parte.

51 Curtea a statuat astfel că difuzarea unor opere protejate are un caracter lucrativ atunci când utilizatorul poate obține un beneficiu material care este legat de atractivitatea și, prin urmare, de frecventarea mai mare a localului în care se efectuează această difuzare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631, punctele 205 și 206).

52 În ceea ce privește difuzarea de fonograme într-un cabinet stomatologic, Curtea a apreciat, în schimb, că situația diferă, întrucât pacienții unui medic stomatolog nu acordă, ca regulă generală, nicio importanță unei astfel de difuzări, astfel încât aceasta nu este de natură să crească atractivitatea și, implicit, frecventarea acestui cabinet (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punctele 97 și 98).

53 În lumina diferitor criterii stabilite prin jurisprudența Curții, trebuie să se verifice dacă difuzarea unor emisiuni televizate precum cea în discuție în cauza principală poate fi calificată drept „comunicare publică”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și al articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

54 În această privință, în primul rând, astfel cum s-a amintit la punctul 47 din prezenta hotărâre, Curtea a statuat deja că operatorii unui bar, ai unui hotel sau ai unui centru balnear efectuează un act de comunicare atunci când transmit în mod deliberat clientelei lor opere protejate distribuind în mod voluntar un semnal prin intermediul televizoarelor sau al aparatelor de radio instalate în localurile lor.

55 Or, aceste situații se dovedesc a fi pe deplin comparabile cu cele în discuție în litigiul principal, în care, astfel cum reiese din decizia de trimitere, operatorul unui centru de refacere transmite în mod deliberat opere protejate pacienților săi prin intermediul unor televizoare instalate în mai multe locuri ale acestui centru.

56 În consecință, trebuie să se aprecieze că un astfel de operator realizează un act de comunicare.

57 Referitor, în al doilea rând, la ansamblul pacienților unui centru de refacere precum cel în discuție în cauza principală, trebuie arătat mai întâi că, din dosarul înaintat Curții, rezultă că este vorba despre persoane în general.

58 În continuare, cercul de persoane constituit de acești pacienți nu este „prea mic sau nesemnificativ” mai ales pentru că respectivii pacienți pot beneficia de opere difuzate în paralel, în mai multe locuri ale acestui centru.

59 În aceste condiții, trebuie să se aprecieze că ansamblul pacienților unui centru de refacere precum cel în discuție în cauza principală alcătuiesc un „public”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și al articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

60 În sfârșit, pacienții unui astfel de centru de refacere nu ar putea, în principiu, să se bucure de operele difuzate fără intervenția țintită a operatorului acestui centru. În plus, în măsura în care litigiul principal privește plata redevențelor pentru drepturile de autor și drepturile conexe aferente punerii la dispoziție a unor opere protejate în spațiile respectivului centru, trebuie arătat că acești pacienți nu au fost în mod evident luați în considerare la momentul autorizării date pentru punerea la dispoziție inițială.

61 În consecință, pacienții unui centru de refacere precum cel în discuție în cauza principală constituie un „public nou”, în sensul jurisprudenței menționate la punctul 45 din prezenta hotărâre.

62 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se aprecieze că operatorul unui centru de refacere precum cel în discuție în litigiul principal efectuează o comunicare publică.

63 Referitor, în al treilea rând, la caracterul lucrativ al unei astfel de comunicări, trebuie constatat, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 71 din concluzii, că, în speță, difuzarea de emisiuni televizate prin intermediul unor televizoare constituie o prestare de servicii suplimentară prin faptul că urmărește să ofere o distracție pacienților unui centru de refacere precum cel în discuție în litigiul principal pe parcursul tratamentelor sau al perioadei de așteptare care le precedă, prestare care, deși lipsită de orice conținut medical, contribuie în mod favorabil la calitatea și la atractivitatea centrului, procurând în acest fel un avantaj concurențial.

64 În consecință, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, difuzarea de emisiuni de televiziune de către operatorul unui centru de refacere precum Reha Training poate avea un caracter lucrativ, de natură a fi luat în discuție la stabilirea cuantumului remunerației datorate, dacă este cazul, pentru o astfel de difuzare.

65 Având în vedere toate considerațiile precedente, trebuie să se răspundă la primele trei întrebări că, într-o cauză precum cea din litigiul principal, în care se susține că difuzarea de emisiuni televizate prin intermediul televizoarelor instalate de operatorul unui centru de refacere în spațiile sale afectează drepturile de autor și drepturile protejate ale unui număr mare de persoane interesate, în special compozitori, textieri și editori muzicali, dar și artiști interpreți sau executanți, producători de fonograme, autori de texte, cât și editorii acestora, se impune să se considere că o asemenea situație constituie o „comunicare publică” atât în raport cu articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, cât și cu articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 și în funcție de aceleași criterii. Pe de altă parte, aceste două dispoziții trebuie interpretate în sensul că o astfel de difuzare constituie un act de „comunicare publică”.

66 Având în vedere răspunsul la aceste prime trei întrebări, nu este necesar să se răspundă la a patra întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

67 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Într-o cauză precum cea din litigiul principal, în care se susține că difuzarea de emisiuni televizate prin intermediul televizoarelor instalate de operatorul unui centru de refacere în spațiile sale afectează drepturile de autor și drepturile protejate ale unui număr mare de persoane interesate, în special compozitori, textieri și editori muzicali, dar și artiști interpreți sau executanți, producători de fonograme, autori de texte, cât și editorii acestora, se impune să se considere că o asemenea situație constituie o „comunicare publică” atât în raport cu articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, cât și cu articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale și în funcție de aceleași criterii. Pe de altă parte, aceste două dispoziții trebuie interpretate în sensul că o astfel de difuzare constituie un act de „comunicare publică”.

Semnături